

ตอนที่ 1
ธุรกิจระหว่างประเทศ

บทที่ 1

เศรษฐกิจไทยและธุรกิจระหว่างประเทศ

เค้าโครงเรื่อง

เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทย โครงสร้าง
สินค้าออกของประเทศไทย การค้าระหว่างประเทศ

สาระสำคัญ

1. เศรษฐกิจมหภาค
2. เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม
3. โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทย
4. โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทย
5. การค้าระหว่างประเทศ
 - 5.1 การค้าไทยกับกลุ่มเอเปค
 - 5.2 การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน
 - 5.3 การค้าไทยกับสหภาพยุโรป
 - 5.4 การค้าไทยกับการค้าเสรีอเมริกาเหนือ
 - 5.5 การค้าไทยกับกลุ่มอาเซียน
 - 5.6 การค้าไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 5.7 การค้าไทยกับประเทศญี่ปุ่น

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ทราบภาวะเศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม
2. มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างสินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศไทย
3. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มการค้าต่างๆ เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซมและประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น

ความนำ

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicator) เป็นข้อมูลสถิติเศรษฐกิจระดับมหภาค การวิเคราะห์อัตราการเติบโตเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจ สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญประการหนึ่ง เศรษฐกิจไทยและธุรกิจระหว่างประเทศได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจโลกมากขึ้น ในบทนี้ได้นำพื้นฐานให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจไทยปี 2549-2550 และปี 2551-2552 และเศรษฐกิจไทยสาขาต่างๆ เช่น สาขาเกษตร อุตสาหกรรม ภาคพลังงาน การบริการ ภาคลงทุน การใช้จ่ายของภาคการเงินการคลัง การค้าต่างประเทศ เป็นต้น

เศรษฐกิจไทยเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซม และประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น

เศรษฐกิจมหภาค

การวิเคราะห์เศรษฐกิจประเทศไทยหรือประเทศต่างๆ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicator) มีหลายตัว ข้อมูลสถิติเศรษฐกิจมหภาคสำคัญที่จะกล่าวถึงในบทนี้คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือเรียกย่อว่า GDP หมายถึงมูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

ประเทศใดผลิตสินค้าและบริการหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผลิตภัณฑ์ (Product) ออกมาได้มากหรือน้อยภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ (1 ปี) การผลิตผลิตภัณฑ์ของแต่ละประเทศต้องอาศัยหน่วยเศรษฐกิจต่างๆมีส่วนร่วมในการผลิต เช่น ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ประชาชนและธุรกิจระหว่างประเทศเป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศก่อให้เกิดรายได้ในรูปผลตอบแทนจากการผลิตให้กับหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ บุคคลที่เกี่ยวข้องมีรายได้ (Income) มีอำนาจซื้อและใช้จ่ายซื้อผลิตภัณฑ์ในประเทศที่ผลิตขึ้นมานั้นคือรายจ่าย (Expenditure) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี เป็นข้อมูลสถิติเศรษฐกิจมหภาคที่ใช้วัดขนาดของเศรษฐกิจและกิจการเศรษฐกิจด้านการผลิต รายได้และรายจ่าย รูปแบบจำลอง มีดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

C = การบริโภครวมทั้งประเทศ

I = การลงทุนรวมทั้งประเทศ

G = การใช้จ่ายของภาครัฐบาล
ภาคธุรกิจระหว่างประเทศได้แก่

X = มูลค่าการส่งออก

M = มูลค่าการนำเข้า

ข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สามารถแสดงได้ 2 รูปแบบคือ Real GDP และ Nominal GDP

GDP ที่แท้จริง (Real GDP) หมายถึง การวัดมูลค่าของผลผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ราคาปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน

GDP ในรูปตัวเงิน (Nominal GDP) คือ มูลค่าของผลผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ราคาปัจจุบันหรือราคาประจำปี

ตารางที่ 1.1
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

หน่วย: ล้านบาท

ปี	GDP (Real GDP) ราคาปีฐาน 2531	GDP (Nominal GDP) ราคาประจำปี
2533	1,954.4	2,156.1
2534	2,111.9	2,469.7
2535	2,282.9	2,768.0
2536	2,470.9	3,119.3
2537	2,693.0	3,573.6
2538	2,941.7	4,118.0
2539	3,115.3	4,509.0
2540	3,072.6	4,609.2
2541	2,749.7	4,466.4
2542	2,871.5	4,507.7
2543	3,004.7	4,827.9

ที่มา: - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ธนาคารแห่งประเทศไทย สถิติเศรษฐกิจและการเงิน พฤศจิกายน 2545 ตารางที่ 84 และ 86
หน้า 132-135

การกำหนดอัตราการเติบโตเศรษฐกิจประเทศไทยปี 2543 มีดังนี้

$$= \frac{\text{Real GDP ปี 2543} - \text{Real GDP ปี 2542}}{\text{Real GDP ปี 2542}} \times 100$$

$$= \frac{3,004.7 - 2,871.5}{2,871.5} \times 100$$

$$= 4.6\%$$

4.6% หรือ ร้อยละ 4.6 หมายถึง เศรษฐกิจไทยปี 2543 มีอัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจ (Growth Rate) เปรียบเทียบกับปี 2542 เท่ากับร้อยละ 4.6

ประเทศไทยมีเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญคือ การพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตและรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเป้าหมายเศรษฐกิจเติบโตก่อให้เกิดความไร้เสถียรภาพด้านการเงิน ปัญหาเงินเฟ้อ ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความสมดุลคือ การบริหารองค์ประกอบของ GDP ได้แก่ การบริโภครวมทั้งประเทศ (C) การลงทุน (I) ภาครัฐบาล (G) และภาคธุรกิจระหว่างประเทศ (X-M) เป้าหมายคือ การพัฒนาประเทศให้เติบโตมีเสถียรภาพด้านการเงิน การจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นประชาชนมีงานทำและมีรายได้

เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม

เศรษฐกิจไทยปี 2545 มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 5 อัตราเงินเฟ้อโดยทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีต่ำกว่าร้อยละ 0.7 อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวดี

ปี 2545 ภาวะเศรษฐกิจไทยได้ก้าวเข้าสู่วัฏจักรของการฟื้นตัวอีกรอบหนึ่งและเป็นการฟื้นตัวที่มีความเข้มแข็งมากขึ้นโดยตลอด ในขณะที่ปัจจัยสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลกยังฟื้นตัวไม่เต็มที่และสถานการณ์การเมืองต่างประเทศมีความไม่แน่นอนสูง ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรักได้นำไปสู่ภาวะสงครามในที่สุด

ปัจจัยที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยปี 2545 มีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นได้แก่ (1) ภาวะเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวจากปี 2544 (2) รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราสูง (3) ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจปรับตัวดีขึ้น (4) บทบาทภาครัฐเพิ่มขึ้น (5) การใช้นโยบายการเงินปรับอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการลงทุน (6) การลดข้อจำกัดทางการเงิน (Financial Constraints) สำหรับภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ สรุปรายละเอียดเศรษฐกิจไทยด้านต่าง ๆ มีดังนี้

ภาคเกษตร ราคาพืชผลหลักปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 10.9 และช่วยส่งเสริมการบริโภคของครัวเรือนในภาคเกษตรเพิ่มขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวอย่างเข้มแข็งและราคาพืชผลเกษตรเพิ่มขึ้นเนื่องจาก (1) ราคาในตลาดโลกปรับตัวดีขึ้น (2)

อุปทาน (Supply) ในประเทศลดลง พื้นที่ปลูกข้าวบางส่วนได้รับความเสียหายเนื่องจากภาวะน้ำท่วมในช่วงปลายปี 2545

ภาคอุตสาหกรรม ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเฉลี่ยทั้งปี 2545 ขยายตัวร้อยละ 8.2 ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูงขึ้นเพื่อตอบสนองการฟื้นตัวของภาคการส่งออกและความต้องการภายในประเทศ อุตสาหกรรมที่ขยายตัวสูง เช่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เหล็กและวัสดุก่อสร้าง

ภาคบริการ ธุรกิจท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้น ปี 2545 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 สูงกว่าเป้าหมายที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ร้อยละ 4.4 เป็นผลจากทางการได้ดำเนินมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

การลงทุน การลงทุนภาคเอกชนในหมวดก่อสร้างฟื้นตัวดีขึ้นเนื่องจากช่วงครึ่งหลังปี 2544 เนื่องจากรัฐบาลใช้มาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ ภาคอุตสาหกรรมได้ลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรเพิ่มขึ้นและใช้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้น

การใช้จ่ายภาคเอกชน การบริโภคเอกชนเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีแรงกระตุ้น (1) อัตราดอกเบี้ยต่ำและเงื่อนไขทางการเงินที่ผ่อนปรน (2) การจับจ่ายใช้สอยในสินค้าคงทนประเภทรถยนต์ รถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก (3) มาตรการของภาครัฐบาล เช่น นโยบายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้ช่วยสร้างอำนาจให้แก่ประชาชนในชนบท คนชนบทมีงานทำมีรายได้ใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

นโยบายการคลัง รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลังขาดดุล (รายจ่าย>รายรับ) ปี 2545 ตั้งงบประมาณขาดดุลจำนวน 200 พันล้านบาทหรือร้อยละ 3.6 ของ GDP และรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการคลังแบบผ่อนคลายเป็นอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจไทย

ด้านรายจ่าย การใช้จ่ายเงินจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจ 58 พันล้านบาท ได้ใช้ไปเพียง 21.3 พันล้านบาท เนื่องจากความจำเป็นในการกระตุ้นเศรษฐกิจมีน้อยลง

รายได้ การจัดเก็บรายได้สูงกว่าเป้าหมายถึง 46 พันล้านบาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวดีเกินคาดของเศรษฐกิจไทยรวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล และการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยสูง

ภาคการเงิน การแก้ปัญหาสภาพคล่องส่วนเกินในระบบการเงินและเพื่อรองรับความไม่แน่นอนของภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจต่างประเทศ (1) การออกพันธบัตรออมทรัพย์ปกติจำนวน 305 พันล้านบาท (กันยายน-ตุลาคม 2545) ช่วยดูดซับสภาพคล่องส่วนเกินของสถาบันการเงินได้

บางส่วน (2) นโยบายการปรับลดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทยจากร้อยละ 2.0 เป็นร้อยละ 1.75 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2545 (3) สินเชื่อรวมธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ โดยสินเชื่อที่ให้แก่สาขาอสังหาริมทรัพย์ สาธารณูปโภค และการบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวขึ้นตลอดทั้งปี 2545 และมีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบขยายตัวร้อยละ 2.5

อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจไทย ประมาณการว่าเศรษฐกิจไทยปี 2546 มีอัตราการขยายตัวดีขึ้น โดยร้อยละ 6.5 โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญได้แก่ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รายได้เกษตรกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ความเชื่อมั่นผู้บริโภคและนักธุรกิจปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้การเพิ่มขีดความสามารถให้พื้นที่ฟื้นฟูเศรษฐกิจและกระตุ้นการลงทุนอย่างต่อเนื่อง การขยายบทบาทของแหล่งเงินทุนที่ไวใจต่อการเงินและการเริ่มฟื้นตัวของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะการแก้ปัญหาในระบบสถาบันการเงิน นอกจากนี้ผลประกอบการภาคธุรกิจได้ปรับตัวดีขึ้นเป็นผลดีจึงคาดว่าเศรษฐกิจไทยมีแรงขับเคลื่อนต่อไป

กิจกรรมที่ 1

ให้นักศึกษาศึกษาภาวะเศรษฐกิจในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต วิเคราะห์ภาคธุรกิจ 5 อันดับต่างๆ เช่น ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ การลงทุน การใช้ค่าเวลาเอกชน นโยบายการคลัง การการเงินและแนวโน้มเศรษฐกิจไทย

โครงสร้างสินค้านำเข้าของประเทศไทย

สินค้านำเข้ามากกว่าร้อยละ 40 เป็นสินค้านำเข้า รongลงมาเป็นสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป สินค้าเชื้อเพลิง สินค้าอุปโภคบริโภค ยานพาหนะและอุปกรณ์ขนส่ง เป็นต้น

ตารางที่ 1.2
โครงสร้างสินค้านำเข้าของประเทศไทย

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท						อัตราการขยายตัว: ร้อยละ						สัดส่วน: ร้อยละ								
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	
สินค้าเรือพลัง	142,117	183,434	303,480	318,322	319,140	319,140	2907	66.44	489	0.26				9.62	12.17					11.55	11.49
สินค้าทุน	886,530	901,536	1,154,365	1,300,022	1,264,656	1,264,656	1.69	28.04	12.62	-2.72				47.27	46.28					47.16	45.52
สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป	535,801	574,307	740,824	730,375	828,261		7.19	28.99	6.69	4.79				30.11	29.70					28.67	29.81
สินค้าอุปโภคบริโภค	154,526	159,713	199,609	224,934	238,157		3.36	24.98	12.69	5.88				8.37	8.00					8.16	8.57
ยานพาหนะและอุปกรณ์ขนส่ง	18,896	50,443	80,789	90,627	97,773		1,6695	60.16	12.18	7.88				2.64	3.24					3.29	3.52
อื่นๆ	36,206	37,989	15,091	32,375	30,052		4.84	-60.24	114.53	-7.18				1.99	0.61					1.17	1.09
รวม	1,774,076	1,907,392	2,494,138	2,756,655	2,778,039		7.51	30.76	10.52	0.08				100	100					100	100

ที่มา: - ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร

โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทย

สินค้าออกที่สำคัญของไทยได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 80 สินค้าเกษตร สินค้าประมงเป็นต้น นอกจากนี้สินค้าส่งออกที่มีอัตราการขยายตัวปี 2544 สูง เช่น สินค้าป่าไม้ สินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม ปี 2545 อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 22.26, 7.70 และ 3.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.3

โครงสร้างสินค้านำออกของประเทศไทย

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท			อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
สินค้าเกษตร	211,092	184,947	197,254	212,449	-12.39	6.65	7.70	9.39	8.35	7.10	7.34
สินค้าประมง	89,268	78,851	91,805	89,989	-11.67	16.43	-1.98	3.97	3.56	3.31	3.11
สินค้าปศุสัตว์	1,356	2,448	3,340	4,196	80.66	40.20	22.26	0.06	0.11	0.12	0.15
สินค้าเหมืองแร่	17,869	3,886	31,416	56,514	-22.20	126.24	-16.25	0.80	0.63	1.13	0.91
สินค้าอุตสาหกรรม	1,849,755	1,865,705	2,075,713	2,457,095	0.86	27.33	3.42	82.30	84.22	85.53	84.93
สินค้ากึ่งสำเร็จ	6,225	4,750	5,713	4,242	-23.07	-22.48	14.24	0.28	0.22	0.13	0.15
อื่นๆ	71,892	64,551	74,400	93,803	-10.21	15.26	32.92	3.20	2.91	2.68	3.41
รวม	2,247,454	2,215,178	2,777,733	2,893,178	-1.44	25.39	4.15	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

- กระทรวงพาณิชย์

- กรมศุลกากร

กิจกรรมที่ 2

ให้นักศึกษาศึกษาโครงสร้างสินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศไทยเพิ่มเติม
วิเคราะห์โครงสร้างสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกของประเทศไทย

การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออกของไทยปี 2545 มีจำนวน 66.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.8 สินค้าส่งออกที่มีแนวโน้มขยายตัวดี คือ สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงและสินค้าเกษตร การนำเข้าขยายตัวปี 2545 มีมูลค่าการนำเข้า 63.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.6 เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศเพิ่มขึ้นและการฟื้นตัวของการส่งออกหมวดสินค้าที่ขยายตัวสูงได้แก่สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทุน วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ

ดุลการค้าปี 2545 มูลค่าสินค้าออกมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้า ดุลการค้าเกินดุล 3.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 7.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. สูงกว่าปี 2544 สาเหตุดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกที่ฟื้นตัวในปีนี้ ขณะที่ดุลบริการเกินดุลใกล้เคียงกับปีก่อน ด้านดุลเงินทุนเคลื่อนย้ายขาดดุล 4.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อน ตามการชะลอตัวของการชำระคืนหนี้ต่างประเทศ ดังนั้นดุลการชำระเงินทั้งปีจึงเกินดุล 4.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ.

ตารางที่ 1.4
ดุลการชำระเงิน

หน่วย: ล้านดอลลาร์

รายการ	2544	2545
สินค้าออกเอฟโอบี	63,190	66,886
%การเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	-6.9	5.8
สินค้าเข้าซีไอเอฟ	60,665	63,433
%การเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	-2.8	4.6
ดุลการค้า	2,525	3,453
ดุลบริการ รายได้และเงินโอน	3,711	4,178
ดุลบัญชีเงินสะพัด	5,236	7,631
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-5,087	n.a
เอกชน	-4,128	n.a
ธนาคาร	-2,052	n.a
ธนาคารพาณิชย์	-756	n.a
กิจการวิเทศธนกิจ	-1,296	n.a
ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	-2,076	n.a
ทางการ	-567	n.a
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-589	n.a
ตลาดเคลื่อนสุทธิ	165	n.a
ดุลการชำระเงินรวม	1,317	4,234

ที่มา : - กรมศุลกากร

- ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยมีมูลค่าการค้ากับต่างประเทศปี 2541-2544 อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปี

ร้อยละ 9.4

ตารางที่ 1.5

ความสัมพันธ์ของประเทศไทย

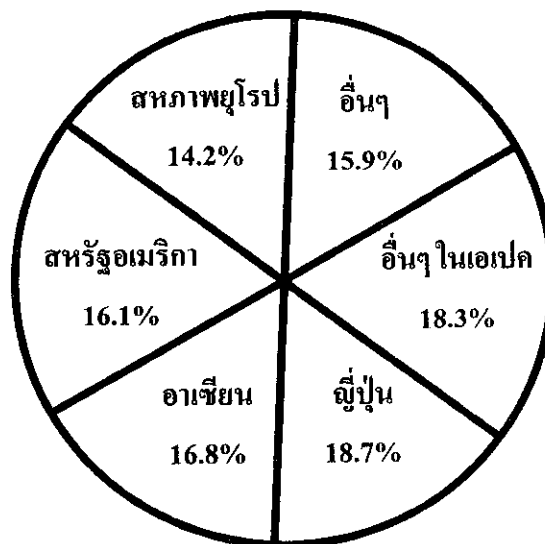
ปี	สินค้าเอก	อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ	สินค้าเข้า	อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ	ดุลการค้า	อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ
2530	299,853	28.5	334,209	38.5	-34,356	330.8
2531	403,570	34.6	513,114	53.5	-109,544	218.9
2532	516,315	27.9	662,679	29.1	-146,364	33.6
2533	589,813	14.2	852,982	28.9	-263,169	79.8
2534	725,449	23.0	959,408	12.5	-233,959	-11.1
2535	824,643	13.7	1,033,254	7.7	-208,602	-10.8
2536	940,863	14.1	1,170,846	13.3	-229,983	10.3
2537	1,127,602	19.8	1,369,260	16.9	-241,658	5.1
2538	1,406,310	24.7	1,763,591	28.8	-357,281	47.8
2539	1,412,111	0.4	1,832,836	3.9	-420,725	17.8
2540	1,806,699	27.9	1,924,281	4.9	-117,582	-72.1
2541	2,247,454	24.4	1,774,076	(7.8)	473,378	302.6
2542	2,215,178	(1.5)	1,907,392	7.5	307,786	-34.9
2543	2,777,734	25.4	2,494,158	30.8	283,576	-7.9
2544	2,893,178	4.2	2,756,655	10.5	136,523	-51.9

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตลาดการค้าสำคัญของไทย ได้แก่ กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซียน สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น รายละเอียดการค้าต่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

รูปที่ 1.1
การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยปี 2544

การค้าไทยกับกลุ่มเอเปค

ความเป็นมา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกหรือเอเปคจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2532 ปัจจุบันมีสมาชิก 21 ราย ประกอบด้วย ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮองกง ญี่ปุ่น แคนาดา ชิลี อินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก เปรู รัสเซีย ปาปัวนิวกินี สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

ความสำคัญของเอเปค

- เอเปคเป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรมากกว่า 2,500 ล้านคน
- มีการค้าภายในกลุ่มสูงร้อยละ 70 และการค้านอกกลุ่มร้อยละ 30
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของสมาชิกมีมูลค่ามากกว่า 18 ล้านล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา
- ผลผลิตด้านการค้าและการลงทุนของเอเปคมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของโลก

ปี 2544 มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับเอเปคเป็นร้อยละ 69.7 ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย

การส่งออก ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังกลุ่มเอเปค มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี ปี 2545 และ 2544 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 2.9 และ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.6

สินค้าส่งออกไปยังกลุ่มเอเปค 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	225,561	244,567	278,410	272,745	254,827	16.50	15.72	13.84	13.17	11.90
แผงวงจรไฟฟ้า	73,381	82,159	140,146	122,110	110,787	4.75	5.73	6.99	5.90	5.17
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	72,732	71,849	83,256	88,278	80,290	5.15	4.62	4.14	4.26	5.17
เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ	43,694	39,654	55,295	58,157	70,692	2.82	2.54	2.74	2.81	3.30
อุปกรณ์และอะไหล่คอมพิวเตอร์	36,806	40,770	67,951	69,859	67,731	3.67	3.91	3.38	3.37	3.16
อิเล็กทรอนิกส์	30,258	34,699	63,326	58,141	62,967	1.95	2.36	3.15	2.81	2.94
อัญมณี	46,017	36,140	50,830	48,392	61,715	2.97	2.33	2.53	2.34	2.88
ชุดเครื่องมือทางการแพทย์และไฮโดร	27,246	27,333	38,311	37,326	60,137	1.76	1.76	1.90	1.80	2.81
รถยนต์/จักรยานยนต์และส่วนประกอบ	21,646	35,083	48,509	50,083	59,912	1.39	2.26	2.41	2.42	2.80
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	26,415	27,355	41,399	36,615	45,606	1.70	1.74	2.06	1.76	2.04
อื่นๆ	885,276	886,815	1,143,394	1,229,137	1,268,772	57.34	57.03	56.86	59.35	59.25
รวม	1,549,232	1,255,120	2,011,697	2,070,903	2,141,430	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของไทยส่งออกไปจำหน่ายกับกลุ่มเอเปค ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ เป็นที่น่าสังเกตว่าเครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ รถยนต์/จักรยานยนต์และส่วนประกอบมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี

ตลาดเอเปคที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน

สินค้าเข้าจากกลุ่มประเทศเอเปคที่สำคัญ คือ เครื่องจักร ไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เหล็กและเหล็กกล้า เป็นต้น

ผลการค้าปี 2541-2544 มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปยังกลุ่มเอเปคเพิ่มขึ้นทุกปี มูลค่าสินค้าออกมามากกว่ามูลค่าสินค้าเข้าและดุลการค้าของประเทศไทยเกินดุล

ตารางที่ 1.7

สินค้าออกไทยกับประเทศต่างๆ ในกลุ่มเอเปค

ประเทศ	หน่วย: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
1. ออสเตรเลีย	40,199	49,890	65,096	60,317	2.59	3.21	3.24	2.92
2. บรูไนดารุสซาลาม	2,108	1,590	1,617	1,659	0.13	0.10	0.08	0.08
3. สาธารณรัฐประชาชนจีน	72,854	70,569	113,282	127,221	4.70	4.54	5.63	6.14
4.ฮ่องกง	115,187	112,578	139,856	146,616	7.44	7.24	6.95	7.08
5. ญี่ปุ่น	308,415	312,893	410,679	442,492	19.91	20.12	20.42	21.37
6. แคนาดา	25,504	26,605	31,242	35,020	1.64	1.71	1.55	1.69
7. อินโดนีเซีย	41,815	36,756	53,779	60,530	2.69	2.36	2.67	2.92
8. สาธารณรัฐเกาหลี	25,743	34,498	51,114	54,600	1.66	2.22	2.54	2.64
9. มาเลเซีย	73,247	80,460	113,411	120,982	4.72	5.17	5.64	5.84
10. ฟิลิปปินส์	30,350	35,088	43,460	51,474	1.95	2.26	2.16	2.49
11. เม็กซิโก	11,052	10,811	15,026	18,967	0.71	0.70	0.75	0.92
12. รัสเซีย	2,720	3,516	3,092	3,586	0.17	0.23	0.15	0.17
13. สหรัฐอเมริกา	500,788	479,361	591,821	587,945	32.32	30.83	29.42	28.39
14. ไต้หวัน	71,368	77,348	96,991	85,130	4.60	4.97	4.82	4.11
15. สิงคโปร์	194,487	191,027	241,984	235,028	12.55	12.28	12.03	11.34
16. เวียดนาม	24,376	21,696	33,912	35,441	1.57	1.39	1.69	1.71
อื่น ๆ*	9,019	10,434	5,335	3,841	0.58	0.67	0.26	0.19
รวม	1,549,232	1,555,120	2,011,697	2,070,903	100	100	100	100

หมายเหตุ: *ประเทศชิลี นิวซีแลนด์ เปรู ปาปัวนิวกินี

ที่มา: (1) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 1.8

สินค้านำเข้าจากกลุ่มเอเปค 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	193,319	177,510	241,225	254,844	276,032	15.78	13.03	13.54	13.65	14.25
แผงวงจรไฟฟ้า	171,003	151,421	235,803	217,923	217,701	10.45	11.12	13.24	11.67	11.24
เครื่องใช้ในอุตสาหกรรม	124,798	121,721	178,493	199,537	210,235	9.89	8.94	10.02	10.69	10.85
เคมีภัณฑ์	111,294	113,746	159,458	158,806	169,739	9.12	8.42	8.95	8.51	8.76
เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	79,244	82,132	124,836	134,757	133,229	6.27	6.06	7.01	7.22	6.88
เหล็กและเหล็กกล้า	58,663	73,001	79,484	73,241	90,886	4.64	5.36	4.46	3.92	4.69
ผลิตภัณฑ์โลหะ	77,445	87,141	71,995	73,161	73,663	6.13	6.40	4.04	3.92	3.80
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบ ร่วมกับโครงสร้างและตัวถัง	9,851	26,073	50,140	53,700	64,875	0.78	1.91	2.81	2.88	3.35
สินค้าโลหะอื่นและเศษโลหะ	30,737	32,388	46,573	51,211	49,363	2.43	2.38	2.61	2.74	2.55
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์การวัดการตรวจสอบและ การถ่ายภาพ	33,826	38,375	48,000	49,092	48,241	2.68	2.82	2.69	2.63	2.49
อื่นๆ	401,818	457,173	545,320	600,769	602,888	31.83	33.56	30.63	32.17	31.14
รวม	1,263,010	1,362,031	1,781,325	1,867,041	1,936,852	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน

ความเป็นมา ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nation: ASEAN) หรืออาเซียนดั้งเดิม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และไทย ได้ประกาศจัดตั้งเขตการค้าอาเซียนหรืออาฟต้า ในเดือนมกราคม 2535 โดยความร่วมมือของนายกรัฐมนตรีของไทย (นายอนันต์ ปันยารชุน) ต่อมา มีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอีก 4 ประเทศได้แก่ เวียดนาม (2538) ลาวและพม่า (2540) และกัมพูชา (2542) รวมประชากรทั้งสิ้น 500 ล้านคน

การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Asian Free Trade Area: AFTA) ปี 2541-2545 มีมูลค่าการส่งออกมากกว่าการนำเข้าทุกปี ปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 25.6 สินค้าส่งออกที่สำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น

ตารางที่ 1.9

สินค้าส่งออกส่งไปจำหน่ายประเทศอาเซียน 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	87,374	91,398	96,584	95,356	89,020	21.41	23.27	17.95	17.03	15.28
แผงวงจรไฟฟ้า	17,734	20,127	31,036	29,483	21,525	4.36	4.90	5.77	5.21	5.07
น้ำมันสำเร็จรูป	16,439	16,961	33,179	32,684	30,311	4.03	4.45	6.47	5.84	5.1
เครื่องรับวิทยุและส่วน ประกอบ	9,223	8,411	12,163	10,913	9,513	2.26	1.90	2.26	1.95	1.81
เคมีภัณฑ์	11,092	14,935	21,375	21,051	22,550	2.72	3.64	3.97	3.97	4.01
เม็ดพลาสติก	7,765	9,602	16,773	16,670	13,409	1.95	2.10	3.11	2.98	2.16
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วน ประกอบ	2,664	3,974	10,516	11,136	15,111	0.65	6.00	1.93	2.16	3.9
มอเตอร์และเครื่องกำเนิด ไฟฟ้า	9,202	14,274	5,871	11,111	11,111	2.24	3.28	2.99	2.99	2.99
ผลิตภัณฑ์เหล็กและ เหล็กกล้า	10,537	9,403	13,909	13,111	13,911	2.59	2.26	2.68	2.99	3.01
น้ำตาลทราย	13,757	9,262	11,196	14,064	13,937	3.31	2.26	2.09	2.34	2.10
อื่นๆ	221,900	212,152	275,535	295,603	331,111	53.26	44.18	51.76	51.53	49.37
รวม	408,187	410,499	538,140	535,808	512,201	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยคำนวณด้วยวิธีร้อยละของมูลค่า

มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปยังประเทศอาเซียนปี 2541-2545 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 7.9 ต่อปี ตลาดส่งออกสำคัญของไทยในภูมิภาคอาเซียนปี 2545 ได้แก่ มาเลเซีย (21.6%) อินโดนีเซีย (10.8%) ฟิลิปปินส์ (9.2%) สำหรับสินค้าไทยซึ่งถือเป็นประเทศหลักในเขตกลางในภาคติดต่อซื้อขาย มีสัดส่วนในการส่งออกไปอาเซียนของประเทศไทยร้อยละ 9.2% หรือมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 51,474 ล้านบาท

ตารางที่ 1.10

มูลค่าการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศ	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
บรูไนดารุสซาลาม	2,108	1,590	1,617	1,659	0.51	0.39	0.30	0.30
อินโดนีเซีย	41,815	36,756	53,779	60,530	10.24	8.95	9.99	10.81
มาเลเซีย	73,247	80,460	113,411	120,982	17.94	19.60	21.07	21.61
ฟิลิปปินส์	30,350	35,088	43,460	51,474	7.44	8.55	8.07	9.19
สิงคโปร์	194,487	191,027	241,984	235,028	47.65	45.54	44.97	41.98
กัมพูชา	12,411	13,381	14,349	20,770	3.04	3.26	2.66	3.71
ลาว	15,266	15,566	15,583	18,250	3.74	3.79	2.86	3.26
พม่า	14,127	14,935	20,245	15,744	3.46	3.64	3.76	2.81
เวียดนาม	24,376	21,696	33,912	35,441	5.97	5.28	6.30	6.33
รวม	408,187	410,499	538,140	559,878	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การนำเข้า มูลค่าการนำเข้าจากประเทศอาเซียนปี 2541-2545 เพิ่มขึ้นทุกปี คิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 15.2 ต่อปี ส่วนใหญ่เป็นสินค้าทุน สินค้าบริโภค เชื้อเพลิง วัตถุดิบตั้งสำเร็จรูปเป็นต้น

ตารางที่ 1.11

สินค้านำเข้ามูลค่าสูง 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	47,978	47,314	61,979	57,636	56,724	18.00	15.65	14.93	12.92	12.13
แผงวงจรไฟฟ้า	23,086	31,424	43,465	48,344	49,175	8.66	10.39	10.47	10.84	10.52
เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	32,414	29,335	56,108	53,282	47,890	12.16	9.70	13.51	11.94	10.24
เคมีภัณฑ์	22,946	23,248	33,842	36,314	43,187	8.61	7.69	8.15	8.14	9.24
น้ำมันดิบ	7,448	13,426	35,662	31,894	39,644	2.79	4.44	8.59	7.15	8.48
เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม	9,415	9,981	13,643	15,158	17,704	3.53	3.30	3.29	3.39	3.78
หลอดภาพโทรทัศน์	12,860	16,294	22,765	17,401	15,620	4.82	5.29	5.48	3.90	3.34
ไม้สูง ไม้รูปแปดเหลี่ยม	7,231	9,133	11,408	12,148	12,883	2.71	3.02	2.74	2.72	2.75
เครื่องใช้ไฟฟ้า	7,592	6,375	10,291	8,718	11,526	2.85	2.10	2.48	1.96	2.46
ผลิตภัณฑ์โลหะ	23,341	32,907	13,545	11,396	11,397	8.76	10.88	3.26	2.56	2.44
อื่นๆ	72,262	82,920	112,528	153,642	161,910	27.11	27.40	27.10	34.45	34.62
รวม	266,573	302,357	415,236	445,933	467,660	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ยกเว้นสิงคโปร์ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 28.4 ประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าจากประเทศมาเลเซีย (30.7%) อินโดนีเซีย (13.6%) และฟิลิปปินส์ (11.2%) มูลค่าการนำเข้าจากทุกประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้น กัมพูชา

ตารางที่ 1.12

สินค้านำเข้าของประเทศไทยจากกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศ	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
บรูไนดารุสซาลาม	983	5,645	1,120	1,120	0.4	2.5	0.5	0.5
อินโดนีเซีย	35,442	41,311	32,120	32,120	13.3	15.5	12.3	12.1
มาเลเซีย	59,297	95,223	62,175	62,175	22.3	41.8	22.7	23.1
ฟิลิปปินส์	25,527	30,910	19,220	19,220	9.6	13.7	7.0	7.1
สิงคโปร์	93,781	113,013	119,196	119,196	35.2	50.7	43.0	44.4
กัมพูชา	1,010	550	1,010	1,010	0.4	0.2	0.4	0.4
ลาว	1,297	2,134	1,297	1,297	0.5	1.0	0.5	0.5
พม่า	2,591	4,261	2,591	2,591	1.0	1.9	1.0	1.0
เวียดนาม	9,645	8,681	9,645	9,645	3.6	3.9	3.5	3.6
รวม	266,373	352,157	266,373	266,373	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา: กรมศุลกากรแห่งประเทศไทย

ดูตารางที่ ปี 2541-2544 มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นค่าการค้ากับกลุ่มประเทศอาเซียนทุกปี ดังนี้

- ปี 2541 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 2,134 ล้านบาท
- ปี 2542 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 1,081 ล้านบาท
- ปี 2543 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 122,404 ล้านบาท
- ปี 2544 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 11,996 ล้านบาท

สินค้าออกส่วนใหญ่มีมูลค่าการส่งออกสูง ช่วยเพิ่มรายได้เงินต่างประเทศ การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของสินค้าเกษตร สินค้าสำเร็จรูป และสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจขยายตัว มีรายได้และการจ้างงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมมีส่วนการส่งออกมากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดสินค้าออกที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่

๑. สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ทองแดง และขอมพิวเตอร์คอมพิวเตอร์ กระดาษ เคื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ ส่วนประกอบที่ใช้มอเตอร์ไฟฟ้าและเครื่องใช้ไฟฟ้าใช้พลังงานจลน์ วงจรพิมพ์ เป็นต้น

๒. สินค้าเกษตร เช่น ไม้สักแช่เย็นแช่แข็ง ไม้แปรรูป กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง นมและผลิตภัณฑ์นมแช่เย็น ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์ยาง ไขมันจากพืชและสัตว์ เป็นต้น

๓. สินค้าเกษตรแปรรูป เช่น อาหารทะเลกระป๋อง อาหารทะเลแปรรูป ผลิตภัณฑ์ข้าวโพดแปรรูป ผลิตภัณฑ์แป้งมันสำปะหลัง ผลิตภัณฑ์สิ่งปรุงรสอาหาร เป็นต้น

ตารางที่ 1. 13

ประเภทสินค้าออก

มูลค่า: ล้านบาท

ประเภทสินค้า	หน่วย	ปี	มูลค่า	สัดส่วน: ล้านบาท				
				2541	2542	2543	2544	
สินค้าเกษตร	ล้านบาท	2541	11,770	1,033	5.90	5.89	5.90	5.90
สินค้าเกษตรแปรรูป	ล้านบาท	2541	14,091	6,392	5.50	6.49	6.59	6.59
สินค้าอุตสาหกรรม	ล้านบาท	2541	100,007	110,749	10.97	10.97	10.97	10.97
รวม	ล้านบาท	2541	126,868	118,174	9.30	9.30	9.30	9.30
รวม	ล้านบาท	2542	129,114	119,771	9.27	9.27	9.27	9.27

ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 5 ประเทศ (สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บังกลาเด็ช ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และไทย) ขนส่งบริการรถโดยสาร (Indonesia Bus: IB) รถโดยสารและ ๑-๑ สำหรับทุกรายการในบัญชีลดภาษี โดยได้ดำเนินการเปิดให้บริการเมื่อวันที่ 2๖/๓/๕๕

ลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0-5

85%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2543
90%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2544
มากกว่า 90%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2545
100%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2546

การลดอัตราภาษีทำให้สินค้าเข้ามีราคาถูกลง ส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าต่างๆ โดยเฉพาะสินค้านำเข้า สินค้ากึ่งสำเร็จรูป และวัตถุดิบเพิ่มขึ้น ช่วยให้การผลิตขยายตัวและต้นทุนการผลิตลดลง ซึ่งในสิ่งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม

ตารางที่ 1.14
ประเภทสินค้านำเข้า

ประเภท	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
สินค้าเชื้อเพลิง	8,383	11,187	15,363	16,500	3.14	3.70	3.70	3.70
สินค้านำเข้า	27,642	36,888	50,659	54,404	10.37	12.20	12.20	12.20
สินค้านำเข้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป	14,727	19,653	26,999	28,986	5.52	6.50	6.50	6.50
ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง	4,758	6,349	8,720	9,365	1.78	2.10	2.10	2.10
สินค้านำเข้าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	816	1,088	1,495	1,605	0.31	0.36	0.36	0.36
อื่นๆ	210,247	227,192	321,000	335,073	78.87	75.14	75.14	75.14
รวม	266,573	302,357	445,236	445,933	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สินค้านำเข้า วัตถุดิบและสินค้านำเข้ากึ่งสำเร็จรูปที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรใช้ในการเกษตร ลวดและโลหะ เชื้ออากาศยานและเศษอากาศยาน กุ้งสด แซ่เหียนแซ่แข็ง ปลาหมึกนำสดแช่เย็นแช่แข็ง ค้ายทอและค้ายเส้นเล็ก หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ ยากำจัดศัตรูพืช ไขมันและน้ำมันพืช ปลาป่นและสัตว์อื่นๆป่น

ผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์จากการที่สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาถูกลง โดยมีสินค้าที่มีคุณภาพ และรูปแบบหลากหลายให้เลือกซื้อ สินค้าอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า ตู้แช่แข็ง และเครื่องสำอาง วิทยุพีซีและวิทยุพีซีสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์นม สิ่งพิมพ์ เครื่องแต่งเรือน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ของเล่น เครื่องเล่นกีฬาและเครื่องเล่นเกม ผักผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผักผลไม้ กาแฟ เครื่องเทศ

ตลาดอาเซียนเป็นตลาดการค้าเสรีที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรรวมประมาณ 500 ล้านคน ตลาดอาเซียนจึงเป็นที่สนใจ ของนักลงทุนชาวต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยเป็นแหล่งดึงดูด การลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากไทยมีความพร้อมหลายด้านและประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง ตลาดของภูมิภาคนี้

การค้าไทยกับสหภาพยุโรป

ประชาคมยุโรปหรือสหภาพยุโรป (European Union: EU) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2007 ภายใต้สนธิสัญญากรุงโรม โดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน 6 ประเทศ ประกอบด้วย เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวางรากฐานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (2) ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วโลก กลุ่มให้วีซ่า ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีสมาชิกรวม 15 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศ เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ เดนมาร์ก กรีซ สเปน โปรตุเกส ออสเตรีย สวีเดน และฟินแลนด์

ตลาดเจ้าใหญ่ของยุโรป สหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าอันดับที่ 4 ของไทย รองจากญี่ปุ่น ภายใต้อนุสนธิสัญญาอเมริกาเสรีค้าเสรี มีผู้บริโภคจำนวนมากกว่า 378 ล้านคนซึ่งมีความต้องการซื้อ สินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรสำคัญของไทย ขณะเดียวกันตลาดสหภาพยุโรปเป็นตลาดนำเข้าสินค้าทุนประเภท เครื่องใช้ในอุตสาหกรรมและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อการบริโภคภายใน ประเทศไทยและเพื่อการส่งออก

ตารางที่ 1.15

สินค้าออกไทยไปสหภาพยุโรป

ประเทศ	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
เนเธอร์แลนด์	89,068	83,145	90,537	89,957	22.20	22.35	20.71	19.29
เบลเยียม	31,927	33,542	45,501	62,994	7.96	9.02	10.40	13.51
ลักเซมเบิร์ก	134	270	357	336	0.03	0.07	0.08	0.07
เยอรมนี	63,997	55,199	65,926	69,585	15.95	14.84	15.08	14.92
ฝรั่งเศส	36,367	31,449	35,814	36,984	9.07	8.45	8.19	7.93
อิตาลี	28,960	26,876	33,430	29,917	7.22	7.23	7.65	6.41
อื่น ๆ	150,704	141,488	165,535	176,662	37.57	38.04	37.87	37.87
รวม	401,157	371,969	437,100	466,435	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและกรมศุลกากร

การคำนวณ ในช่วงปี 2541-2545 การค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปมีมูลค่าเฉลี่ย 16,076.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เฉลี่ยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 ต่อปี สำหรับปี 2545 การค้ารวมมีมูลค่า 17,287.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 3,101.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

การส่งออก ในช่วงปี 2541-2545 การส่งออกไปสหภาพยุโรปมีมูลค่าเฉลี่ย 423,005 ล้านบาท เฉลี่ยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 ต่อปี สำหรับปี 2545 การส่งออกมีมูลค่า 438,364 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 6.1 สินค้าออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องรับฟังวิทยุและส่วนประกอบ เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง และไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง เป็นต้น

ตารางที่ 1.16

สินค้าออกส่งไปจำหน่ายสหภาพยุโรป 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					สัดส่วน ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรใช้สำหรับอุตสาหกรรม	37,928	32,371	30,064	30,060	58,754	15.69	15.69	14.11	15.02	13.40
ยานยนต์ส่วนบุคคล	18,027	21,111	22,331	20,472	41,966	4.69	6.40	6.34	9.75	9.57
เครื่องจักรใช้	13,112	11,727	10,891	11,609	30,144	4.89	5.93	8.62	6.78	6.88
เครื่องใช้ในบ้าน	7,111	7,720	7,205	7,714	24,911	6.61	6.92	6.31	5.81	5.69
เครื่องใช้สำนักงาน (เครื่องใช้)	5,271	5,004	4,823	4,835	23,982	6.29	4.81	4.75	4.97	5.47
เครื่องใช้สำนักงาน (เครื่องใช้)	7,711	6,890	5,514	4,427	14,015	1.89	3.21	3.4%	1.31	3.24
เครื่องใช้สำนักงาน (เครื่องใช้)	1,115	915	1,072	1,092	13,674	2.78	2.13	3.69	2.24	3.12
เครื่องใช้สำนักงาน (เครื่องใช้)	4,121	2,602	1,123	1,254	12,411	3.76	2.41	2.74	3.05	2.83
เครื่องใช้สำนักงาน (เครื่องใช้)	1,111	4,546	1,097	7,108	10,278	0.48	1.22	1.60	1.52	2.34
เหล็กกล้า	9,733	9,821	10,271	9,040	9,607	2.08	2.00	1.77	1.94	2.19
อื่นๆ	14,171	11,855	10,271	12,266	198,502	50.96	48.28	46.66	45.51	45.31
รวม	140,117	117,937	117,130	116,435	438,364	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สหประชาชาติ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การนำเข้า ในช่วงปี 2541-2545 การนำเข้าจากสหภาพยุโรปมีมูลค่าเฉลี่ย 268,293 ล้านบาทเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.4 ต่อปี ปี 2545 การนำเข้ามีมูลค่าลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.6 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องประดับ เพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบ โครงรถและตัวถัง เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะ เหล็กและเหล็กกล้า เป็นต้น

ปัญหาการค้า เนื่องจากสหภาพยุโรปให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยด้านอาหารและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรการด้าน Food Safety Integrated Product Policy (IPP) และนโยบาย Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) รวมทั้งเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบศุลกากร ในสินค้าไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งกุ้งและไก่ การตัดสิทธิ GSP สินค้าไทยและเรียกเก็บภาษี AD และ CVD เป็นต้น

TABLE I

Table showing the number of persons engaged in various occupations and their dependence on agriculture, in 1950.

Category	Total	Persons engaged in various occupations (in lakhs)					Total persons dependent on agriculture (in lakhs)				
		1950	1947	1942	1937	1932	Total	1950	1947	1942	1937
1. Agriculture	14,700	14,000	13,500	13,000	12,500	12,000	11,500	11,000	10,500	10,000	9,500
2. Non-agriculture	18,500	18,000	17,500	17,000	16,500	16,000	15,500	15,000	14,500	14,000	13,500
Total	33,200	32,000	31,000	30,000	29,000	28,000	27,000	26,000	25,000	24,000	23,000
3. Dependence on agriculture	14,700	14,000	13,500	13,000	12,500	12,000	11,500	11,000	10,500	10,000	9,500
4. Non-dependence on agriculture	18,500	18,000	17,500	17,000	16,500	16,000	15,500	15,000	14,500	14,000	13,500
Total	33,200	32,000	31,000	30,000	29,000	28,000	27,000	26,000	25,000	24,000	23,000

การค้าไทยกับการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

การค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) เป็นตลาดสำคัญของไทยในปี 2541 และ 2544 ไทยส่งสินค้าออกไปนาฟต้า ร้อยละ 24 และ 22 ของมูลค่าการส่งออกรวมของไทยและนำเข้าจากนาฟต้า ร้อยละ 15 และ 12 ของมูลค่าการนำเข้ารวมของไทย สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญหารทะเลาะป้องกัน เป็นต้น

สินค้าเข้าสำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น

การประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement: NAFTA) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2534 และข้อตกลงนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537

วัตถุประสงค์สำคัญคือ ขยายโอกาสการลงทุน คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา แก้ไขข้อพิพาททางการค้าและส่งเสริมความร่วมมือไตรภาคี พหุภาคีและความร่วมมือในภูมิภาค

ผลกระทบต่อประเทศไทย ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือหรือนาฟต้า ส่งผลกระทบการค้าและการลงทุนในประเทศไทย

- ข้อตกลงนาฟต้า เป็นสิ่งจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้าไปร่วมลงทุนในประเทศสมาชิก เพิ่มโอกาสการช่วงชิงนักลงทุนจากต่างประเทศและมีผลกระทบต่อการผลิตสินค้าไทยเพื่อส่งออกไปจำหน่ายในภูมิภาคอื่นๆ

- ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือหรือนาฟต้า ทำให้เม็กซิโกมีความได้เปรียบประเทศไทยในการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกาหลายประการ เช่น เม็กซิโกมีต้นทุนการผลิตต่ำเนื่องจากมีระยะทางใกล้ เป็นผลให้สินค้าไทยส่งไปแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกาลดลง โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่มีการยกเลิกภาษีหรือเสียภาษีในระดับต่ำและสินค้าที่นักลงทุนสหรัฐอเมริกาไปลงทุนในเม็กซิโก เม็กซิโกได้เปรียบด้านการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีและตามกฎหมายว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

ตารางที่ 1.18

สินค้านำออกของไทยไปตลาดที่เสรีอเมริกาเหนือ

	มูลค่า:					อัตราการขยายตัว:					สัดส่วน:				
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545	2546	2541	2542	2543	2544	2545
1	95,731.5	88,086.7	88,531.8	81,473.6	76,764.9	11.12	4.04	7.97	-5.78	17.82	16.47	13.88	12.76	12.08	
2	6,332.7	60,818.9	31,389.0	76,132.2	69,527.2	8.59	17.77	6.63	-8.66	12.34	11.73	11.19	11.92	10.94	
3	35,482.4	37,391.2	40,731.1	40,562.9	40,676.8	3.47	7.87	5.1	2.7	6.60	7.24	6.22	6.35	6.40	
4	19,985.0	18,021.4	27,192.4	29,660.4	38,993.9	-5.57	50.89	9.08	31.25	3.55	3.49	4.26	4.65	6.13	
5	25,522.3	32,208.2	48,417.8	52,597.8	38,662.9	13.43	48.81	12.67	-17.68	5.46	6.43	7.59	5.11	4.48	
6	17,243.2	18,812.2	20,943.5	25,064.2	24,367.4	9.10	11.33	24.55	-6.58	3.21	3.64	3.28	4.09	3.83	
7	73,593.5	6,075.6	9,155.8	12,668.8	20,192.5	17.34	50.79	38.26	59.57	1.37	1.18	1.84	1.98	3.18	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	
35	
36	
37	
38	
39	
40	
41	
42	
43	
44	
45	
46	
47	
48	
49	
50	

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์, ธนาคารแห่งประเทศไทย, ข้อมูลนำเข้า-ส่งออก

งบกำไรขาดทุนสุทธิ			งบกำไรขาดทุนสุทธิ			งบกำไรขาดทุนสุทธิ		
ปี	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	ปี	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	ปี	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ
2549	1,265	1,265	2550	1,265	1,265	2551	1,265	1,265
2552	1,392.5	1,392.5	2553	1,392.5	1,392.5	2554	1,392.5	1,392.5
2555	1,819	1,819	2556	1,819	1,819	2557	1,819	1,819
2558	2,091.0	2,091.0	2559	2,091.0	2,091.0	2560	2,091.0	2,091.0
2561	2,577	2,577	2562	2,577	2,577	2563	2,577	2,577
2564	3,288.0	3,288.0	2565	3,288.0	3,288.0	2566	3,288.0	3,288.0
2567	3,162.5	3,162.5	2568	3,162.5	3,162.5	2569	3,162.5	3,162.5
2570	19,106.6	19,106.6	2571	19,106.6	19,106.6	2572	19,106.6	19,106.6
2573	26,686.9	26,686.9	2574	26,686.9	26,686.9	2575	26,686.9	26,686.9
2576	39,035.7	39,035.7	2577	39,035.7	39,035.7	2578	39,035.7	39,035.7
2579	265,722.6	265,722.6	2580	265,722.6	265,722.6	2581	265,722.6	265,722.6

ที่มา: คู่มือการปฏิบัติงานและกฏกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมการค้า

การค้าไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังกลุ่มประเทศ ASEM ปีหนึ่งๆ มีมูลค่ามากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออก เช่น ปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 54.9 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ สินค้าส่งออกที่สำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด เครื่องวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก น้ำมันสำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ

สินค้านำเข้าจากกลุ่ม ASEM ในปีหนึ่งมีมูลค่าสูง เช่น ปี 2544 มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 58.7 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งหมด สินค้านำเข้าจากกลุ่มอาเซียนได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เป็นต้น

ดุลการค้าปี 2541 -2543 ประเทศไทยเกินดุลการค้า แต่ในปี 2544-2545 เริ่มขาดดุลการค้า จำนวน 27,722 ล้านบาท และ 79,494 ล้านบาทตามลำดับ

Код	Наименование	2018		2019		2020		2021		2022	
		Значение	Изменение	Значение	Изменение	Значение	Изменение	Значение	Изменение	Значение	Изменение
01	Итого	1780	-209	12218	-730	122	146	250	230	211	2545
02	Итого	567	-21	367	-917	313	302	247	232	209	2545
03	Итого	3813	155	1004	2132	138	194	165	158	189	1439
04	Итого	353	1149	133	169	274	208	179	187	188	661
05	Итого	53	285	2197	1632	225	227	197	199	177	595
06	Итого	2932	-768	5203	265	176	160	188	163	166	299
07	Итого	36316	2139	2191	-1087	129	167	139	185	167	143
08	Итого	-1889	2046	4539	256	148	122	138	156	158	509
09	Итого	34	-865	1369	1416	175	170	149	-128	144	443
10	Итого	1589	2644	8973	815	66	76	111	132	141	519
11	Итого	402	1748	2082	1240	116	123	115	126	141	139
12	Итого	24329	-97	221	5129	138	129	102	146	139	5604
13	Итого	9116974	640	3255	640	90	5417	5618	5617	5604	4396
14	Итого	7023033	646	2505	646	144	4583	4526	4383	4396	100
15	Итого	1699398	643	2915	643	100	100	100	100	100	100

Итого по разделу 01 - 1780

ตารางที่ 1.21
 สิ้นค้าเข้าของไทยไปอาเซียน (ASEM)

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท				อัตราแลกเปลี่ยนต่อ: ร้อยละ				อัตรา: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
1 เครื่องจักร ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	171,554.7	159,970.6	216,107.7	261,002.3	256,577.9	-6.75	35.13	20.74	-1.70	16.49	14.47	16.12	15.20
2 เครื่องใช้ ในอุตสาหกรรม	126,731.3	117,057.5	175,189.1	213,779.4	218,517.7	-7.63	49.62	22.06	2.24	12.18	11.72	13.21	12.94
3 เครื่องใช้ ไฟฟ้า	105,220.1	103,883.2	141,796.9	146,952.6	159,154.9	-1.26	36.48	3.54	8.44	10.11	9.98	9.08	9.44
4 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	88,626.1	102,596.4	143,752.6	145,443.8	152,789.7	15.76	40.11	9.7	8.27	8.57	9.62	8.97	9.05
5 รถยนต์และรถจักรยานยนต์	60,881.8	63,631.8	99,091.3	105,952.0	109,747.6	4.82	55.73	6.90	1.60	5.85	5.56	6.54	6.50
6 รถยนต์และรถจักรยานยนต์	53,517.3	65,052.9	70,899.3	75,868.8	76,257.0	15.95	14.11	-3.96	12.18	5.14	4.74	4.20	4.52
7 ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบ รวมทั้งโครงสร้างตัวถัง	11,223.6	26,133.4	55,655.2	63,888.0	73,959.2	132.84	113.08	14.69	15.80	10.8	2.28	3.95	4.38
8 ผลิตภัณฑ์โลหะ	68,395.4	78,666.1	65,196.0	68,302.6	67,296.7	14.93	-17.06	4.77	-1.60	6.57	6.87	4.36	4.22
9 เครื่องมือเครื่องใช้ด้วยกลึงพลาสติก อุปกรณ์แพทย์ การวัด การตรวจ สอบ การถ่วงรูป	29,055.8	28,636.7	40,588.5	43,059.5	41,970.2	-1.44	41.57	6.14	-0.53	2.79	2.50	2.66	2.49
10 น้ำมันดิบ	8,047.0	14,517.8	38,270.7	32,504.0	39,431.9	8.38	162.29	15.66	2.39	7.2	12.7	2.56	1.99
11 เครื่องใช้ไฟฟ้า	22,967.3	23,240.0	29,431.7	29,662.2	36,311.2	1.19	26.64	7.9	22.41	22.1	2.03	1.96	2.15
12 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	18,740.6	20,916.4	27,815.4	29,139.8	32,799.0	11.61	32.28	4.76	15.25	1.89	1.83	1.86	1.94
13 หอคอยไฟฟ้า	29,407.5	33,016.1	43,846.9	32,488.3	31,888.3	12.27	29.80	-2.591	-1.54	2.83	3.88	2.93	2.01
14 อุปกรณ์โลหะและพลาสติก	17,984.1	21,780.0	29,200.9	32,270.6	33,110.7	23.33	33.17	11.17	11.17	11.17	11.17	11.17	11.17
15 เครื่องใช้ไฟฟ้า	17,289.8	18,433.5	23,581.1	24,913.3	24,483.3	6.3	23.97	7.1	2.3	2.3	2.3	1.53	1.50
16 เครื่องใช้พลาสติก	12,968.5	13,366.4	19,923.3	20,000.0	20,000.0	1.14	23.97	1.14	1.14	1.14	1.14	1.14	1.14
17 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	10,285.3	11,301.1	16,010.2	16,010.2	16,010.2	10.81	23.97	10.81	10.81	10.81	10.81	10.81	10.81
18 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	8,258.9	10,830.9	14,708.8	14,708.8	14,708.8	31.34	23.97	31.34	31.34	31.34	31.34	31.34	31.34
19 เครื่องใช้พลาสติก	8,150.0	11,244.3	15,266.3	15,266.3	15,266.3	37.41	23.97	37.41	37.41	37.41	37.41	37.41	37.41
20 สินค้า ปูนขาว สังกะสีและสังกะสี	3,276.8	3,276.6	10,568.8	10,568.8	10,568.8	-0.02	23.97	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02
รวม 20 รายการ	830,627.0	972,565.8	1,250,513.3	1,346,132.0	1,346,132.0	16.62	33.97	16.62	16.62	16.62	16.62	16.62	16.62
อื่น ๆ	195,343.8	1,132.3	1,132.3	1,132.3	1,132.3	0.58	0.58	0.58	0.58	0.58	0.58	0.58	0.58
รวม 21 รายการ	1,025,970.8	1,144,804.4	1,251,645.6	1,347,264.3	1,347,264.3	17.20	34.55	17.20	17.20	17.20	17.20	17.20	17.20
มูลค่ารวม	1,025,970.8	1,144,804.4	1,251,645.6	1,347,264.3	1,347,264.3	17.20	34.55	17.20	17.20	17.20	17.20	17.20	17.20

ที่มา: ศูนย์ข้อมูล-วิจัยและประเมินผลเศรษฐกิจอาเซียน (ASEM) ปี 2546

การค้าไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปีหนึ่งๆ มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปยังสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูงเฉลี่ยต่อปีประมาณ ร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด สินค้าออกสำคัญได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และ ส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วน ประกอบเป็นต้น

มูลค่าส่งออกที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียงอุปกรณ์และส่วน ประกอบ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เฟอร์นิเจอร์ และชิ้นส่วน ปี 2544 มีอัตราการ ขยายตัวเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 78.63, 36.03 และ 25.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.22

สินค้าออกของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์	87,830	78,852	81,394	73,126	70,557	-10.22	3.22	-	-3.51
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	63,064	57,469	67,714	72,082	65,746	-8.87	17.83	10.16	-8.79
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	31,251	32,516	35,361	34,961	35,502	4.05	8.75	6.45	1.55
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และชิ้นส่วน	17,903	16,089	24,128	25,003	34,011	-10.13	49.96	-1.13	36.03
ประกอบ	28,976	32,087	47,549	32,340	28,192	10.74	48.19	3.62	-
แผงวงจรไฟฟ้า	16,800	18,360	20,315	25,423	23,547	9.28	10.65	-	12.83
อัญมณีและเครื่องประดับ	6,578	5,164	6,651	9,335	16,674	-21.51	28.80	31.99	-7.38
เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์ และส่วน	10,732	8,994	13,412	15,202	16,485	-16.19	49.13	25.14	78.63
ประกอบ	10,560	19,653	29,107	27,245	15,547	-4.41	48.11	40.36	8.44
ผลิตภัณฑ์ยาง	7,329	8,591	11,017	11,615	14,603	17.22	28.23	13.34	-
กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	209,700	201,581	255,028	258,165	258,433	-3.87	26.51	-6.40	42.94
เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน								5.43	25.72
อื่นๆ								1.23	0.10
มูลค่ารวม	500,732	479,356	591,676	584,497	579,297	-4.27	23.43	-1.21	-0.89

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สินค้าเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยปีหนึ่งประมาณร้อยละ 10-12 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งประเทศ สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัดการตรวจสอบ การถ่ายรูป และเส้นใยใช้ในการทอ เป็นต้น

ตารางที่ 1.23

สินค้านำเข้าจากสหรัฐอเมริกา 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
แผงวงจรไฟฟ้า	45,763	51,198	92,570	74,237	60,889	11.88	80.81	-19.80	-17.98
เคมีภัณฑ์	19,082	19,838	28,773	30,626	28,882	3.96	45.04	6.44	-5.70
เครื่องจักรในอุตสาหกรรม	24,815	16,965	22,685	25,092	27,145	-31.63	33.72	10.61	8.18
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	34,106	20,243	22,415	23,864	23,981	-40.65	10.73	6.47	0.49
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	14,878	18,854	27,204	30,259	21,135	26.73	44.29	11.23	-30.15
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์	9,295	11,599	10,957	10,479	10,466	24.79	-5.53	-4.37	-0.12
การวัด การตรวจสอบ การถ่ายรูป	4,242	5,316	6,759	5,308	7,268	25.31	27.16	-21.48	36.92
ผลิตภัณฑ์แก้ว	9,169	7,337	6,402	7,708	6,660	-19.98	-12.75	20.40	-13.60
ผลิตภัณฑ์โลหะ	3,584	1,372	3,123	4,641	6,412	-61.72	127.67	48.59	38.16
เส้นใยใช้ในการทอ	1,496	2,338	3,999	5,384	4,689	56.32	71.07	34.63	-12.91
เครื่องขยายเสียง อุปกรณ์เสียงและทองคำ	83,315	88,404	68,693	101,135	68,311	6.11	-22.30	47.23	-32.46
อื่นๆ									
รวม	249,745	243,464	293,580	318,733	265,898	-2.51	20.58	8.57	-16.60

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ดุลการค้า ในแต่ละปีมูลค่าการส่งออกสินค้าไทยน้อยกว่ามูลค่าการนำเข้า ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับสหรัฐอเมริกาปี 2541 – 2544 เฉลี่ยปีละประมาณ 262,683 ล้านบาท

การกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมศุลกากรและค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตนำเข้า ส่งผลกระทบต่อให้การส่งออกของประเทศต่างๆ ไปยังสหรัฐฯ ได้ประสบปัญหานานาประการ เช่น ดันทุนสินค้าส่งออกสูงขึ้น นอกจากนี้สหรัฐฯ ได้ออกกฎหมาย เช่น Helms – Burton Act และ Section 301 อันเป็นนโยบายทางการ

ค้าแต่เพียงฝ่ายเดียวและได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปิดกั้นประเทศคู่ค้าไม่ให้มีทางเลือก ยกเว้น การเจรจาต่อรองที่มีพื้นฐานอยู่บนเงื่อนไขซึ่งกำหนดขึ้นมาโดยสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานของสินค้าที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของการค้า ระหว่างประเทศ ส่งผลให้สินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศคู่ค้าซึ่งมีบรรทัดฐานอยู่บนมาตรฐานสากล ระหว่างประเทศ ไม่สามารถเข้าไปจำหน่ายภายในตลาดของสหรัฐอเมริกาได้และมีปัญหาการค้า เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปิดฉลากสินค้า มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น

การปิดฉลากสินค้าส่งออกไปจำหน่ายในสหรัฐอเมริกา สินค้าออกที่ส่งไปจำหน่าย ยังประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เครื่องหนัง และผลิตภัณฑ์อาหาร ฯลฯ ต้องปิด ฉลากสินค้า

การปิดฉลากผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอทุกประเทศต้องปิดฉลากเพื่อ แสดงชื่อ (Generic Name) ของเส้นใยที่ใช้เป็นวัตถุดิบด้วยจำนวนตัวเลขสัดส่วนเป็นเปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักของส่วนประกอบเส้นใยที่เป็นส่วนประกอบอยู่ในผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอนั้น ถ้าหาก ว่าเส้นใยดังกล่าวมีส่วนผสมอยู่ในผลิตภัณฑ์มากกว่าเกินกว่า 5.0 เปอร์เซ็นต์

ผลิตภัณฑ์ผ้าขนสัตว์ (Wool Products) ที่มีส่วนประกอบเส้นใยจากขนสัตว์ (Woollen Fibre) กฎหมาย Wool Products Labelling Act of 1939 กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องแสดง เครื่องหมายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ ยกเว้นผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

- ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าขนสัตว์เพื่อกันหนาว (Fur Product) ต้องปิดฉลากให้ถูกต้องตาม กฎหมาย Fur Products Labelling Act

- พรม (Carpets) ผ้าห่มชนิดหนา (Rug) พรมพื้นเล็กๆ สำหรับปูหน้าเตียงหรือหน้าเตา ผิง เสื้อ พรมเช็ดเท้า (Mat) เครื่องผ้าและเครื่องหนังต่างๆ (Upholster) ที่ใช้ในการตกแต่งบ้าน เช่น พนักเก้าอี้และเครื่องเบาะ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ผ้าขนสัตว์ที่มีอายุการผลิตนานเกินกว่า 20 ปี ก่อนที่จะ มีการนำเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศสหรัฐอเมริกา

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปิดฉลากผลิตภัณฑ์อาหารของสหรัฐอเมริกา ฉลากของ ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีการวางจำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องประกอบด้วยข้อความต่อไปนี้ ได้แก่

- ชื่อของผลิตภัณฑ์อาหาร
- ชื่อและที่อยู่ของ ผู้ผลิต ผู้บรรจุหีบห่อ หรือผู้แทนจำหน่าย

- ปริมาณสารพิษของผลิตภัณฑ์อาหาร
- รายงานส่วนประกอบของอาหาร (Ingredient List)
- คุณค่าทางโภชนาการอาหาร (Nutrition Facts)

การปิดฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร สหรัฐอเมริกาได้ตั้ง Food and Drug Administration (FDA) เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับคุณภาพของอาหารเพื่อความปลอดภัยต่อการบริโภค และการปิดฉลากอาหารอย่างถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภคชาวอเมริกัน บทบาทและหน้าที่ FDA โดยย่อมีดังต่อไปนี้ คือ

- ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อยู่ภายใต้การควบคุมของ FDA ได้แก่ เนื้อสุกร เนื้อปลา และผลิตภัณฑ์อาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์ปีกน้อยกว่าร้อยละ 3 หรือประกอบด้วยเนื้อวัวอย่างน้อยร้อยละ 5
- ผลิตภัณฑ์อาหารที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อผ่านการตรวจสอบของด่านศุลกากรแล้ว ก่อนที่สินค้าดังกล่าวจะวางออกจำหน่ายในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา จะต้องดำเนินการตรวจสอบผลิตภัณฑ์โดย FDA สำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ผ่านการตรวจสอบทาง FDA มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) ทำลายสินค้านั้น ถ้าหากพบว่าการเก็บรักษาไว้จะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรง เช่น มีการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่สามารถแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว

(ข) แจ้งให้ผู้นำเข้าทราบถึงการกักกันสินค้าและให้ผู้นำเข้าแก้ไขให้ถูกต้องภายใน 60 วัน โดยผู้นำเข้าจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด

หน้าที่อื่นๆ ของ FDA คือผู้ดำเนินการตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหารที่มีการวางจำหน่ายอยู่ในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา ถ้าตรวจสอบพบสินค้าที่มีการปิดฉลากไม่ถูกต้องก็จะดำเนินการสั่งห้ามจำหน่ายสินค้านี้ในตลาดต่อไป

โครงการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตร (Pre-Clearance Inspection Program) โครงการนี้จัดตั้งขึ้นด้วยกฎหมาย (Code of Federal Regulations of 1996, Title 7, Subtitle B, Ch. III, 319-56-2f) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้อนุญาตให้มีการนำเข้าผลไม้และผักได้เฉพาะผลไม้และผักที่ปลูกมาจากพื้นที่เกษตรกรรมที่ปลอดเชื้อโรค (Pathogen Free Regions) และห้ามการนำเข้าผลไม้และผักจากพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรที่มีการแพร่ระบาดของพืชและแมลงศัตรูพืช เช่น การห้ามนำเข้ามะเขือเทศจากเมือง Brittany ประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากว่ามีการแพร่ระบาดของ Mediterranean Fruit Fly ในบริเวณทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ส่วนที่เป็นชายฝั่งของประเทศฝรั่งเศส

Non-Comminglement เป็นมาตรการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่นำเข้ามาจำหน่ายในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องเป็นเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาว่าเป็นประเทศที่ปราศจากโรคสัตว์ ซึ่งกำหนดขึ้นโดยสหรัฐอเมริกา

การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และเนื้อสัตว์จากประเทศที่ปราศจากโรคสัตว์จะต้องเป็นสินค้าที่ไม่มีการปะปนกับเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์จากประเทศที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาว่าเป็นเขตปลอดโรคสัตว์

การค้าไทยกับประเทศญี่ปุ่น

ประเทศไทยส่งออกสินค้าออกสำคัญๆไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋อง และแปรรูป ยางพารา รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ไม้สัดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ และส่วนประกอบ เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน กุ้งสดแช่แข็ง ตู้เย็นตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียงอุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น

ในแต่ละปีอัตราการขยายตัวของสินค้าบางรายการเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2545 กับปีก่อน (2544) เช่น อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด ยางพารา ไม้สัดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.84, 24.55, 16.74 และ 2.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.24

สินค้าออกของไทยไปประเทศญี่ปุ่น 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด	14,761	12,142	15,927	19,176	36,020	-17.74	31.17	20.40	78.4
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	26,471	22,929	35,770	34,334	23,315	-13.38	56.01	-4.02	-32.09
อากาศยานและส่วนประกอบ	13,154	14,002	16,548	18,475	17,257	6.44	18.18	11.65	-6.59
ยานพาหนะ	15,712	12,024	14,081	12,976	16,162	-23.47	17.10	-7.85	24.55
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	4,389	6,579	7,656	13,351	14,757	49.88	16.38	74.38	10.53
ไม้สักและไม้เนื้อแข็ง	10,155	9,293	8,339	11,856	13,840	-8.49	-10.26	42.17	16.74
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	9,811	9,017	10,959	12,905	13,253	-8.08	21.53	17.76	2.70
ทองคำและชิ้นส่วน	10,595	11,972	13,962	14,466	12,795	13.00	16.63	3.61	-11.55
กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	12,724	10,984	12,674	11,671	9,620	-13.67	15.38	-7.91	-17.58
ตู้เย็น ตู้แช่เย็นและส่วนประกอบ	2,836	4,068	6,413	6,732	9,027	43.41	57.66	4.97	34.10
อื่นๆ	187,781	199,827	264,113	283,892	263,380	6.41	32.17	7.49	-7.23
รวม	308,394	312,837	406,442	439,834	429,426	1.44	29.92	8.22	-2.37

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สินค้าเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นหลากหลายรายการ สินค้าที่นำเข้ามูลค่าสูง เช่น เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์รวมทั้งโครงรถและตัวถัง ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การจัดการตรวจสอบ การถ่ายรูปแบบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก สินแร่โลหะอื่นๆ และเศษโลหะ เป็นต้น

ตารางที่ 1.25
สินค้านำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรใช้แรงอุตสาหกรรม	67,393	72,601	111,635	124,311	124,727	7.73	53.77	11.36	0.33
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	69,475	66,024	88,107	83,736	82,127	-4.97	33.45	-4.96	-1.92
แผงวงจรไฟฟ้า	44,146	47,369	68,094	67,994	79,671	7.30	43.75	-0.15	17.17
เหล็กและเหล็กกล้า	38,230	46,126	52,060	48,892	56,135	20.66	12.86	-6.80	14.81
คอมพิวเตอร์	42,875	40,533	55,402	50,879	53,576	-5.46	33.63	-8.17	5.31
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถัง	8,329	22,313	42,033	44,177	52,044	167.89	88.38	5.10	17.81
ผลิตภัณฑ์โลหะ	34,223	32,923	39,401	40,340	40,180	-3.80	19.68	2.38	-0.40
เครื่องมือเครื่องใช้ที่เข้ามามีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี									
การวัดและการตรวจวัดแบบการถ่ายรูปแบบ	16,904	17,626	24,687	25,628	22,906	4.27	40.06	3.81	-10.62
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	8,615	9,027	12,614	12,438	15,865	4.78	39.73	-1.04	27.09
ปิโตรเลียมอื่น ๆ และขดขมโลหะ	7,062	8,551	10,985	11,118	10,288	21.25	27.89	1.67	-8.01
อื่นๆ	83,055	101,480	110,691	106,906	101,998	22.18	9.08	-3.42	-4.59
รวม	420,297	464,573	615,669	616,461	639,457	10.53	32.52	0.13	3.73

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์

อัตราการขยายตัวของสินค้านำเข้าบางรายการเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2545 กับปี 2544 (ปีก่อน) เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก ส่วนประกอบและอุปกรณ์ รวมทั้ง โครงรถและตัวถัง รถ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กและเหล็กกล้า เป็นต้น มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.09, 17.81, 17.17 และ 14.81 ตามลำดับ

การค้าต่างประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่นทุกปี ปี 2541-2545 ขาดดุลการค้าโดยตลอด เช่น ปี 2545 ขาดดุลการค้าเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน 2544 มีมูลค่าถึง 2,348.6 ล้านบาท

กิจกรรมที่ 3

ให้นักศึกษาเปรียบเทียบการค้าไทยกับกลุ่มการค้าต่างๆ เช่น กลุ่มเอเปก เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป กลุ่มอาเซม ผลกระทบของค่าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ในด้านสินค้าส่งออก นำเข้าและดุลการค้า

สรุป

การวิเคราะห์เศรษฐกิจของประเทศ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจสำคัญประการหนึ่งก็คือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นมูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ใช้วัดขนาดของเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจด้านการผลิต รายได้และรายจ่าย ซึ่งมีรูปจำลองดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

การบริหารองค์ประกอบของ GDP ได้แก่ การบริโภครวมทั้งประเทศ (C) การลงทุน (I) ภาครัฐบาล (G) และภาคธุรกิจระหว่างประเทศ (X - M)

เศรษฐกิจไทยปี 2545 มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 5 อัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.7 ก้าวเข้าสู่วัฏจักรของการฟื้นตัว ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม การบริการ การลงทุน การใช้จ่ายของภาคเอกชน นโยบายการคลัง ภาคการเงินการค้าต่างประเทศ สนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศไทยฟื้นตัว

โครงสร้างสินค้าเข้าของไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าทุน สินค้าออกที่สำคัญเป็นอุตสาหกรรม สินค้าเกษตร สินค้าประมง การค้าต่างประเทศตลาดที่สำคัญของไทย ได้แก่ กลุ่มเอเปก เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซม สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

การค้ากับกลุ่ม APEC ปี 2544 มีมูลค่า 69.7% ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย สินค้าไทยส่งออกไปยังกลุ่ม APEC ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องฟุ้งวิทย์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ฯลฯ ตลาดเอเปคที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ส่วนสินค้า

นำเข้าจากกลุ่มเอเปค ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ ดุลการค้าปี 2541-2544 ดุลการค้าไทยเกินดุล

การค้ากับเขตการค้าเสรีอาเซียน ดุลการค้าไทยเกินดุลช่วงปี 2541 2545 สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ ฯลฯ ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เพชรพลอย ฯลฯ

การค้าเสรีอเมริกาเหนือ สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า กุ้งสด แซ่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋อง ฯลฯ

สินค้านำเข้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์

การค้ากับอาเซียน สินค้าออกของไทย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์ และไดโอด เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ ในช่วงปี 2541 – 2544 ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับสหรัฐอเมริกา

การค้ากับประเทศญี่ปุ่น สินค้าส่งออกของประเทศไทย ได้แก่ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์และไดโอด เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋อง แปรรูป ยางพารา รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ไข่สดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เฟอร์นิเจอร์ และกุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ เครื่องวีดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้านำเข้าของไทย เช่น เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถัง ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ ปี 2541-2545 ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่นทุกปี

แบบฝึกหัด

1. อธิบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจมหภาคมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศอย่างไร
2. เปรียบเทียบและวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบโครงสร้างสินค้าเข้าและออกของประเทศไทยย้อนหลัง 10 ปี
4. วิเคราะห์ความได้เปรียบและเสียเปรียบในการที่ไทยค้าขายกับกลุ่มการค้าต่างๆ เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ อาเซม สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ตลอดจนวิเคราะห์การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า
5. ศึกษาการค้าไปกับกลุ่มการค้าต่างๆ ดังกล่าวในข้อ 4 ให้ประโยชน์ในการทำธุรกิจระหว่างประเทศอย่างไร